

SIA "TOP VIDE"

PROJEKTA

**"DABAS PAMATNES TERITORIJAS PRECIZĒŠANA
RĪGAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMAM"**

7.posma pārskats

RĪGA, 2004

Saturs

Ievads.....	3.
1. Apstādījumu un dabas teritoriju (dabas pamatnes) izmantošanas un apsaimniekošanas mērķi un funkcijas.....	4.
1.1. Apstādījumu teritorijas.....	4.
1.1.1. Parki un skvēri.....	5.
1.1.2. Krastmalas joslas apstādījumi.....	14.
1.1.3. Meža parki.....	15.
1.1.4. Kapsētas.....	17.
1.1.5. Mazdārziņi.....	18.
1.1.6. Maģistrālo ielu un dzelzceļa joslu apstādījumi.....	20.
1.2. Dabas teritorijas.....	21.
1.2.1. Meži.....	22.
1.2.2. Ūdensteces un ūdenstilpnes.....	22.
1.2.3. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.....	22.
1.3. Apbūve ar apstādījumiem.....	25.
1.3.1. Publiskā apbūve ar apstādījumiem.....	25.
1.3.2. Apbūve meža parkā.....	26.
1.3.3. Rekreācijas, tūrisma un sporta infrastruktūras apbūves teritorijas.....	27.
1.3.4. Dzīvojamā apbūve ar plašu pagalmu apstādījumiem.....	27.
2. Priekšlikumi apbūves noteikumiem.....	28.
2.1. Definīcijas.....	28.
2.2. Augsnes virskārtas un koku saglabāšana.....	30.
2.3. Apstādījumu un dabas teritorijas.....	31.

Ievads

Apakšprojekta "Par dabas pamatnes teritorijas precizēšanu Rīgas pilsētas teritorijas plānojumam" 7. posmam ir izvirzīti šādi darba uzdevumi:

1. Plānotās dabas pamatnes teritoriju izmantošanas un apsaimniekošanas mērķa un funkcijas noteikšana (atbilstoši teritorijas plānojuma prasībām), norādot teritorijas, kurām jāizstrādā detālie plānojumi (karte mērogā 1: 10000);
2. Ieteikumu izstrādāšana pilsētas apbūves noteikumu papildināšanai vai izmaiņām.

Dabas pamatnes teritoriju izmantošanas un apsaimniekošanas mērķa noteikšana balstījās uz:

- Pašreizējās teritorijas izmantošanas inventarizācijas rezultātiem;
- Teritoriju bioloģiskās daudzveidības, kultūrvēsturiskās vērtības, ainaviskās vērtības, riska un citu faktoru vērtēšanas rezultātiem (skatīt projekta ietvaros iepriekš sagatavotos un Pilsētas attīstības departamentā iesniegtos pārskatus);
- Rīgas vides stratēģijas pamatnostādņem;
- Rīgas pilsētas īpašumā esošo ģimenes dārziņu attīstības koncepcijas darba variantu;
- Rīgas domes kapsētu attīstības un apsaimniekošanas koncepciju;
- Diskusijām ar Rīgas Pilsētas attīstības departamenta un Vides departamenta pārstāvjiem.

Pārskata pielikumā pievienota karte "Rīgas apstādījumu un dabas teritorijas".

1. Apstādījumu un dabas teritoriju (dabas pamatnes) izmantošanas un apsaimniekošanas mērķi un funkcijas

Dabas un apstādījumu vienoto telpisko struktūru veido šādas funkcionāli atšķirīgas pilsētas telpiskās struktūras vienības: apstādījumi (parki, skvēri, priekšdārzi, pagalmu apstādījumi, ielu un dzelzceļa joslu apstādījumi, krastmalu joslu apstādījumi), mežaparki, meži un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, apbūve meža parkā, publiskā apbūve ar apstādījumiem, rekreācijas, tūrisma un sporta apbūves teritorijas, kapsētas, ūdenstece un ūdenstilpes.

Pilsētas attīstības plāns nosaka, ka apbūve, kas nav savietojama ar teritorijas izmantošanas mērķi un funkcijām, nav pieļaujama apstādījumu teritorijās (parkos, skvēros, krastmalas joslas apstādījumos), mežos, mežaparkos, kapsētās, mazdārziņos un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Rīgas teritorijas plānojuma tās tiek definētas kā dabas un apstādījumu teritorijas. Teritorijas ar apstādījumiem un ierobežotu apbūves blīvumu ir: apbūve mežaparkā, publiskā apbūve ar apstādījumiem un rekreācijas un sporta apbūve. Attīstības plānā katram telpiskās struktūras veidam ir noteikts izmantošanas un apsaimniekošanas mērķis, funkcijas, labiekārtošanas līmenis, apsaimniekošanas veids un statuss. Attīstības plānā iepriekš minētajiem apstādījumu un dabas teritoriju veidiem ir noteikts izmantošanas un apsaimniekošanas mērķis, funkcijas un labiekārtošanas līmenis. Citi apstādījumu veidi atbilstoši pilsētas attīstības plāna detalizācijas pakāpei pilsētas teritorijas plānojumā netiek parādīti, bet tie jāparāda detālajos plānojumos.

1.1. Apstādījumu teritorijas

Apstādījumi – mērķtiecīgi labiekārtotas un regulāri koptas teritorijas ar speciāli veidotiem stādījumiem vai/jeb zālienu dažādu funkciju (ainavas veidošanas, ekoloģisko, iedzīvotāju un viesu atpūtas) nodrošināšanai pilsētā.

Apstādījumi ietver šādus apstādījumu veidus: parkus, skvērus, mežaparkus, priekšdārzus, ielu un dzelzceļa joslu apstādījumus (alejas, bulvārus, joslu veidu apstādījumus), krastmalas joslas apstādījumus, pagalmu un būvju apstādījumus.

Apstādījumu uzturēšana un apsaimniekošana pilsētā notiek atbilstoši izstrādājamajai “Apstādījumu attīstības koncepcijai” un uz tās pamata izstrādājamajiem saistošajiem noteikumiem.

1.1.1. Parki un skvēri

Parki ir pēc projekta veidoti publiskie apstādījumi ar augstu labiekārtošanas līmeni, stādījumu, mazo arhitektūras formu un teritorijas izmantošanas iespēju (klusā un aktīvā ilglaicīgā atpūta, izglītība) daudzveidību, lielu estētisko, sanitāri higiēnisko un rekreācijas nozīmi un kuru uzturēšanai nepieciešama stādījumu regulāra kopšana un atjaunošana.

Parku (parki un dārzi) attīstības mērķis ir nodrošināt pilsētas iedzīvotājus ar dažādām atpūtas iespējām dabā, vienlaikus sekmējot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, pilsētas vides kvalitātes paaugstināšanu un cilvēkam pievilcīgas un interesantas pilsētas tēla veidošanu.

Skvērs – iedzīvotāju īslaicīgas atpūtas nodrošināšanai vai pilsētas telpiskās struktūras dažādošanai izveidoti telpiski ierobežoti nelieli labiekārtoti apstādījumi.

Skvēru attīstības mērķis ir dažādot pilsētas vidi, nodrošināt gājējus un apkārtējo māju iedzīvotājus ar īslaicīgām atpūtas vietām, kā arī kopumā palielināt apstādījumu lomu pilsētas vides un dzīves kvalitātes paaugstināšanā.

Pašvaldības politika parku un skvēru attīstībā:

1. Pašvaldība nodrošinās tai piederošo parku un skvēru publiskās ārtelpas funkcionālās, estētiskās un ekoloģiskās kvalitātes paaugstināšanu vadoties no vispārīgiem šādiem principiem:

- Parki un skvēri jāattīsta kā pašvaldības publiskie apstādījumi ar augstu estētisko un vides kvalitāti, radoši izmantojot progresīvāko dārzu mākslas un ainavu arhitektūras pieredzi;
- Parki un skvēri jāveido ar augstu labiekārtojuma līmeni, izmantojot daudzveidīgus stādījumus, mazās arhitektūras formas un citus labiekārtojuma elementus;

- Parku sociālo funkciju attīstīšanai, jānodrošina aktivitāšu daudzveidība dažādām vecuma grupām, īpaši labiekārtojot zonas atpūtai un bērnu rotaļu laukumus;
 - Jāpaaugstina drošība parkos un jāpalielina to izmantošanas iespējas vakara stundās;
 - Kultūrvēsturiskajos parkos un skvēros jā saglabā parku un skvēru telpiskā plānojuma kompozīcija un raksturīgais augu (koku, krūmu un ziemciešu) sortiments. Parku un skvēru ainaviskajiem stādījumiem jāplāno regulāra kopšana un atjaunošana.
 - Jaunu parku un skvēru izveidošanas gadījumos, piesaistot privāto un juridisko personu finansējumu, tie var tikt nodoti ilgtermiņa nomā.
 - Publiskajos apstādījumos atkarībā no to veida un funkcijas var atrasties apstādījumu teritorijas funkcionēšanai nepieciešamās celtnes, taču tās vienmēr jāplāno kā izņēmums, tanī skaitā apstādījumu apkopšanai nepieciešamās celtnes.
 - Parkos un skvēros, vietās, kur tie neapdraud apstādījumu apmeklētāju veselību un dzīvību, saglabājami vecie koki.
 - Pirms parku rekonstrukcijas plāna izstrādāšanas, jāveic to vispusīga inventarizācija, nosakot to estētiskās, kultūrvēsturiskās un bioloģiskās vērtības un plānā jāparedz to saglabāšana.
- 2. Pašvaldība atbalstīs privāto un juridisko personu īpašumā esošo parku un skvēru teritoriju kā publisku telpu izmantošanu.**
 - 3. Pašvaldības īpašumā esošie parki un skvēri ir publiski un tie jāieraksta zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda. Tie nedrīkst tikt privatizēti ne kā vesels īpašums, ne kā īpašuma daļas.**
 - 4. Parku un skvēru rekonstrukciju veic tikai pēc sertificētu ainavu arhitektu izstrādātiem projektiem, nodrošinot to vispusīgu un atklātu sabiedrisko apspriešanu.**

Plāna risinājuma apraksts

Pilsētas attīstības plāns paredz, precizējot esošo parku un skvēru robežas, saglabāt esošos parkus un skvērus un vienlaicīgi veidot jaunus parkus un skvērus Bolderājā, Dzirciemā, Lucavsalā, Ķīpsalā un citās pilsētas vietās. Parku izvietojumu nosaka vietas piemērotība apstādījumu izveidošanai un pilsētas iedzīvotāju nodrošināšana ar publisku atpūtas vietu 15 – 20 min gājienā no savas dzīves vietas. Atkarībā no parka platības, kultūrvēsturiskās un ekoloģiskās nozīmes, iedzīvotāju izmantošanas iespējām atpūtā visi parki tiek iedalīti divās kategorijās:

- Pilsētas nozīmes publisks parks;
- Rajona nozīmes publisks parks.

Rīgas teritorijas plānojums, nesamazinot to aizņemtās platības, paredz saglabāt šādus parkus:

1. **Esplenāde.** Pilsētas nozīmes publisks parks. Piezīmes: apsaimniekošana un izmantošana atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna parka pasēm. (Nr. kartē: ap1);
2. **Kanālmalas apstādījumi.** Pilsētas nozīmes publisks parks. Piezīmes: apsaimniekošana un izmantošana atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna parka pasēm. (ap2);
3. **Kronvalda parks.** Pilsētas nozīmes publisks parks. Piezīmes: apsaimniekošana un izmantošana atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna parka pasēm. (ap3);
4. **Viesturdārzs.** Pilsētas nozīmes publisks parks. Piezīmes: apsaimniekošana un izmantošana atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna parka pasēm. (ap4);
5. **Vērmanes dārzs.** Pilsētas nozīmes publisks parks. Piezīmes: apsaimniekošana un izmantošana atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna parka pasēm. (ap5);
6. **Ziedoņdārzs.** Rajona nozīmes publisks parks. Piezīmes: apsaimniekošana un izmantošana atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna parka pasēm. (ap6);
7. **Strazdu muižas parks.** Rajona nozīmes publisks parks. Piezīmes: parkam ir kultūrvēsturiska un ekoloģiska vērtība. Pirms parka

rekonstrukcijas nepieciešams veikt esošo koku un krūmu izvērtēšanu, ņemot vērā vērtīgo bezmugurkaulnieku un putnu sugu sastopamību. Parkam ieteicams noteikt mikrolieguma statusu. Perspektīvā parks ir nozīmīga atpūtas vieta Juglas mikrorajona iedzīvotājiem. (ap7);

8. **Sarkandaugavas parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks ierīkots pagājušā gadsimta sešdesmito gadu vidū. Parks saglabājams kā Sarkandaugavas iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap8);
9. **Aldara parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parkam ir kultūrvēsturiska nozīme. Parks saglabājams kā apkārtnes iedzīvotāju nozīmīga atpūtas un pilsētas alpīnistu treniņu vieta. (ap9);
10. **Ziemeļblāzmas parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parkam ir liela kultūrvēsturiska un bioloģiska vērtība. Parka teritorija nav pilsētas pašvaldības īpašumā. Parks saglabājams kā apkārtnes iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap10);
11. **Saules dārzs.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parkam ir liela kultūrvēsturiska un bioloģiska vērtība. Pirms parka rekonstrukcijas nepieciešams veikt esošo koku un krūmu izvērtēšanu, ņemot vērā vērtīgo bezmugurkaulnieku un putnu sugu sastopamību. Perspektīvā vēlams parkam saglabāt publiskas telpas statusu un vienlaicīgi noteikt mikrolieguma statusu. (ap11)
12. **Memoriālais parks (Lielie kapi).** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Lielie kapi ir pirmā oficiālā kapsēta, ko 1773. gadā ierīkoja ārpus Rīgas pilsētas. Perspektīvā parka nozīme saistās ar tā izmantošanu iedzīvotāju atpūtā. Vienlaikus parkam, ka ļoti plašai, ar stādījumiem bagātai teritorijai, ir liela nozīme vides kvalitāte uzlabošanā blīvi apbūvētā pilsētas daļā. (ap12)
13. **Grīziņkalns.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks saglabājams kā pilsētas iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap13);
14. **Maskavas dārzs.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks saglabājams kā apkārtnes iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap14);

15. **Miera dārzs.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parkam ir liela kultūrvēsturiska un bioloģiska vērtība. Parks saglabājams kā apkārtnes iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap15);
16. **Klusais dārzs.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks saglabājams kā apkārtnes iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap16);
17. **Kojusalas dārzs.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parkam ir liela kultūrvēsturiska vērtība. Parks saglabājams kā pilsētas kultūrvēsturiskā vērtība un iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap17);
18. **Arkādija parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parkam ir liela kultūrvēsturiska vērtība. Parks saglabājams kā pilsētas kultūrvēsturiskā vērtība un pilsētas iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. Daļai parka nosakāms mikrolieguma statuss (ap18);
19. **Mazais Arkādija dārzs.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks saglabājams kā apkārtnes iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap18a);
20. **Meteora dārzs.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks saglabājams kā apkārtnes iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap19);
21. **Uzvaras parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Perspektīvā, veicot parka labiekārtošanu, ir iespējams nodrošināt, ka tas kļūst par nozīmīgu vietu Rīgas iedzīvotāju atpūtā. Vienlaikus parkam, kā ļoti plašai, ar stādījumiem bagātai teritorijai, ir liela nozīme vides kvalitāte uzlabošanā blīvi apbūvētā pilsētas daļā. Parkā pieļaujama apbūve, kas sekmētu iedzīvotāju piesaistīšanu parkam, kā rekreācijas teritorijai. (ap20);
22. **Ēbelmuižas parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parkam ir liela nozīme Ziepniekkalna iedzīvotāju atpūtā. Perspektīvā vēlams parkam saglabāt publiskas telpas statusu. (ap21);
23. **Māras diķa apstādījumi.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Apstādījumiem ir liela kultūrvēsturiskā nozīme un tam ir svarīga nozīme rajona iedzīvotāju atpūtā. (ap22);

24. **Dzegužkalns.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Apstādījumiem ir liela kultūrvēsturiskā nozīme un tam ir svarīga nozīme Rīgas iedzīvotāju atpūtā. (ap23);
25. **Nordeķu parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Apstādījumiem ir liela kultūrvēsturiskā nozīme un tam ir svarīga nozīme apkārtējo māju iedzīvotāju atpūtā. (ap24);
26. **Annīpmuižas parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks saglabājams kā perspektīvā Rīgas iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap25).
27. **Jaunatnes dārzs.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Apstādījumiem ir svarīga nozīme apkārtējo māju iedzīvotāju atpūtā. (ap26);
28. **Vecie ebreju kapi.** Rajona nozīmes parks. Piezīmes: Apstādījumiem ir kultūrvēsturiska nozīme (ap27) .

Rīgas teritorijas plānojumā, balstoties uz Rīgas iedzīvotāju atpūtas iespēju un pilsētas telpiskās struktūras analīzi, ieteicams veidot šādus jaunus parkus:

1. **Ķīpsalas parks (Baltijas parks).** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: ir uzsākta parka veidošana. Te atrodas Baltijas valstu prezidentu stādītie koki. Parks veidojams, ka zaļā sala starp augstceltnēm. (ap28);
2. **Dzirciema parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Perspektīva vieta parka izveidošanai. Patreiz teritoriju apkārtnes bērni un blakus esošas slimnīcas slimnieki izmanto atpūtai. Te vēlams iekārtot apkārtējo daudzstāvu dzīvojamo māju iedzīvotājiem pieejamu suņu pastaigas laukumu. (ap29);
3. **Pleskodāles parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Kā perspektīvai atpūtas vietai nav tik liela nozīme, bet liela nozīme mikroklimata veidošanā un vides kvalitātes nodrošināšanā pilsētā (ap30)

4. **Spices parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: pašreiz te atrodas bērzu audze, kas veido Rīgas tēlu, iebraucot Rīgā no Jūrmalas un Rīgas lidostas. (ap31)
5. **Lucavsalas sporta parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Izstrādājot Lucavsalas detālo plānojumu, jāparedz vieta sporta un cita veidu aktīvās atpūtas aktivitātēm. Situāciju (potenciālā applūšanas riska, u.c) detālāk izvērtējot, iespējams mazdārziņu, kā publiski pieejamu dārzu saglabāšana. (ap32)
6. **Latgales parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks paredzēts kā publiska atpūtas telpa jaunajā Rumbulas dzīvojamā rajonā un vienlaikus tas kalpotu kā apstādījumu zaļā josla, kas savieno Ķengaraga dzīvojamās rajonu ar Daugavu. Daļā parka ieteicams saglabāt dabisko pļavu veģetāciju un noteikt mikrolieguma statusu. (ap33)
7. **Daugavas dendroloģiskais parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks veidojams vietā, kur pašlaik ir ierīkoti dendroloģiskie stādījumi. (ap34)
8. **A. Deglava parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Perspektīvā nozīmīga apstādījumu teritorija Pļavinieku un Dreiliņu mikrorajonu iedzīvotāju atpūtā. Pirms parka projekta izstrādāšanas, jānovērtē Dreiliņu atkritumu izgāztuves ietekme uz vidi un jāveic vides sanācija. Daļai perspektīvā parka nosakāms mikrolieguma statuss. (ap35)
9. **Vesetas sporta parks.** Rajona nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Svarīga apstādījumu teritorija dažādām sporta aktivitātēm. Vienlaicīgi parks ietilpst dabas un apstādījumu joslā - ķīlī, kas savieno Mežaparku ar pilsētas centru un nodrošina svaigo un vēso gaisa masu ieplūšanu pilsētā. (ap36)
10. **Satekles parks.** Pilsētas nozīmes publiskais parks. Piezīmes: Parks veidojams esošo ģimenes dārziņu vietā, kā stādaudzētavu iespēju demonstrējuma parks. Vienlaicīgi parks ietilpst dabas un apstādījumu

joslā - ķīlī, kas savieno Mežaparku ar pilsētas centru un nodrošina svaigo un vēso gaisa masu ieplūšanu pilsētā. (ap37)

11. **Bolderājas parks.** Rajona nozīmes publisks parks. Piezīmes: parks veidojams kā apkārtējo iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta. (ap38)
12. **Ozolkalna parks.** Rajona nozīmes publisks parks. Piezīmes: parks veidojams kā apkārtējo iedzīvotāju nozīmīga atpūtas vieta, vienlaikus saglabājot ozolu audzes bioloģiskās vērtības. (ap 39)
13. **Ziepiņkalna parks.** Pilsētas nozīmes publisks parks. Piezīmes. Parkam ir būtiska nozīme, lai vēsās un nepiesārņotās gaisa masas, pilsētā dominējot dienvidrietumu vējiem, ieplūst pilsētas centrā. Parks veidojams, kā pilsētas nozīmes publisks atpūtas parks, saglabājot vērtīgos pļavu biotopus. (ap40)

Rīgas teritorijas plānojums, nesamazinot to aizņemtās platības un paaugstinot to labiekārtojuma līmeni, paredz saglabāt šādus skvērus:

1. **Baumaņa skvēru (as1);**
2. **Krišjāņa Barona un Pērses ielu skvēru (as2);**
3. **Hanzas un Strēlnieku ielu skvēru (as3);**
4. **Krišjāņa Valdemāra un Aristīda Briāna ielu skvēru (as4);**
5. **Krišjāņa Valdemāra un Šarlotes ielu skvēru (as5);**
6. **Aristīda Briāna un Palīdzības ielu skvēru (as6);**
7. **Brasas tilta skvēru (as7);**
8. **Vidzemes priekšpilsētas skvēru (as8);**
9. **Skvēru Brīvības un Ropažu ielas stūrī (as9);**
10. **Spilves skvēru (as10);**

Skvēra funkcijas pilda arī vairāki pilsētas laukumi un tiem ir būtiska nozīme apstādījumu un dabas teritoriju kopējā sistēmā. Attīstības plāns paredz saglabāt vai palielināt stādījumu nozīmi šādos laukumos un skvēros:

1. **Akadēmijas laukums** (as11);
2. **Alberta laukums** (as12);
3. **Jēkaba laukums** (as13);
4. **Pils laukums** (as14);
5. **Ģilžu laukums** (as15);
6. **Līvu laukums** (as16)
7. **Basteja laukums** (as17);
8. **Herdera laukums** (as18);
9. **Anatomikuma laukums** (as19);
10. **Vašingtona laukums** (as20);
11. **Zemitāna laukums** (as21);
12. **Sudrabkalniņš** (as22).
13. **A.Deglava un Pērnavas ielas skvērs** (as23);
14. **Mazās Kalna ielas skvērs** (as24);
15. **Rēznas ielas skvērs** (as25);
16. **Bāriņu un E. Smiļģa ielas skvērs** (as26);
17. **Ventspils un Pilsoņu ielas skvērs** (as 27).

Rīgas teritorijas plānojums paredz izveidot vairākus jaunus skvērus. Jauni skvēri paredzēti izveidot gan blīvi apbūvētās teritorijās, kurās pašlaik trūkst publiski pieejamas labiekārtotas atpūtas vietas, gan arī vietās, kuras iedzīvotāju vidū jau kļuvušas kā populāras atpūtas vietas, kā arī atsevišķos gadījumos, lai saglabātu vai paaugstinātu pilsētvides daudzveidību. Tās ir:

1. **Šarlotes un Maiznīcas ielu stūri** (as28);
2. **Dailes teātra skvērs** (as29);
3. **Brīvības, Cēsu un Tallinas ielu iekškvartālā** (as30);
4. **Brīvības, Tērbatas un Tallinas ielu iekškvartālā** (as31);

5. Rīdzenes un Kalēju ielu stūrī (as32);
6. Kronvalda bulvāra un Muitas ielu stūrī (as33);
7. Priežu audžu skvēri Imantā (as34);
8. Skvērs Āgenskalna dzīvojamā mikrorajonā (as35);
9. Ķīpsalas skvērs (as36);
10. Skvērs pie VEF kultūras pils (as37);
11. "Dominika" tirdzniecības centra skvērs (as38);
12. Ebreju piemiņas vieta (as39);
13. A.Deglava un Pērnavas ielas skvērs (as40).

1.1.2. Krastmalas joslas apstādījumi

Krastmalu joslas apstādījumi ir stādījumu vai dabiski izveidojusies augu segas aizņemtā teritorija ūdensteču un ūdenstilpju krasta joslā.

Krastmalas joslas apstādījumu attīstības mērķis nodrošināt iedzīvotāju piekļūšanu ūdenstecēm un ūdenstilpēm, aizsargātu tās pret vides piesārņojumu, kā arī saglabātu bioloģisko un ainavisko daudzveidību pilsētā.

Pašvaldības politika krastmalas joslu apstādījumu attīstībā:

- 1. Krastmalas joslas apstādījumi ir publiski brīvi pieejami apstādījumi.**
- 2. Krastmalas joslu apstādījumu izmantošanu iedzīvotāju atpūtā pašvaldība sekmēs, izbūvējot peldvietas, velo un gājēju celiņus. Minētās politikas realizēšanas nolūkos pašvaldība plāno izbūvēt peldvietas Juglas ezerā pie Strazdu muižas un Berģu ciemata, Ķīšezerā un Bābelītes ezerā, velo un gājēju celiņu Daugavas labajā un kreisajā krastā.**
- 3. Nodrošināt apstākļus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai krastmalas joslas apstādījumu teritorijā.**

Plāna risinājuma apraksts

Krastmalas joslas apstādījumi var būt gan pašvaldības, gan arī valsts, privāto un juridisko personu īpašumā. Krastmalas joslas apstādījumu teritorijā, pirms tam novērtējot vietas bioloģisko vērtību un potenciālo risku iedzīvotājiem un videi, pieļaujama tikai iedzīvotāju atpūtas un drošības nodrošināšanai nepieciešama apbūve. Krastmalu joslas apstādījumos jāievēro “Aizsargjoslas likuma” (02.25.1997., grozījumi 21.02.2002. un 19.06.2003.) prasības un ezeru apsaimniekošanas noteikumi.

1.1.3. Meža parki

Meža parki ir atšķirīga labiekārtojuma līmeņa publiskās izmantošanas (atpūtas, sporta, tūrisma) ar kokaudzi apauguši zemes nogabali, kuros apbūve pieļaujama tikai parka pamatfunkciju nodrošināšanai.

Meža parku attīstības mērķis ir, paaugstinot mežu labiekārtošanas līmeni, nodrošināt pilsētas iedzīvotājus un viesus ar aktīvas atpūtas iespējām dabā, vienlaicīgi saglabājot plašas dabas teritorijas bioloģiskās daudzveidības un vides kvalitātes nodrošināšanai pilsētā.

Pašvaldības politika meža parku attīstībā:

- 1. Pakāpeniski paaugstinot meža parku labiekārtošanas līmeni, nodrošināt iedzīvotājiem dažādas atpūtas iespējas.**
- 2. Nodrošināt meža parkā vispārējo dabas aizsardzības prasību ievērošanu:**
 - nodrošināt meža parku bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
 - samazināt potenciālās augsnes erozijas iespējas;
 - nepieļaut meža parku piesārņošanu ar sadzīves un citiem atkritumiem;
 - saglabāt meža parkos kultūrvēsturisko mantojumu.
- 3. Pašvaldības īpašumā esošie meža parki ir publiski un tie jāieraksta zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda. Tie nedrīkst tikt privatizēti ne kā vesels īpašums, ne kā īpašuma daļas.**
- 4. Pašvaldības politika ir saglabāt meža parku veselumu, nepieļaujot to fragmentāciju.**

Plāna risinājuma apraksts

Rīgas pilsētas attīstības plāns pieļauj daļu pilsētas administratīvajās robežās esošo mežu transformēt meža parkos. Zeme meža parkā var būt pašvaldības, valsts, privāto vai juridisko personu īpašumā.

Rīgas attīstības plāns nosaka, ka pilsētā ir šādi meža parki:

1. **Bolderājas meža parks (mp1);**
2. **Kleistu meža parks (mp2);**
3. **Imantas meža parks (mp3);**
4. **Mežaparks (mp4);**
5. **Biķernieku meža parks (mp5);**
6. **Šmerļa meža parks (mp6)**
7. **Juglas meža parks (mp7);**
8. **Bābelītes meža parks (mp8);**
9. **Ulbrokas meža parks (mp9);**
10. **Ziepniekkalna meža parks (mp10);**
11. **Vecmīlgrāvja meža parks (mp11);**
12. **Jaunciema meža parks (mp12);**
13. **Berģu meža parks (mp13).**

Rīgas attīstības plāns nosaka:

1. Atsevišķiem nogabaliem pilsētas meža parku teritorijas, nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, var noteikt mikrolieguma statusu;
2. Pirms meža parku labiekārtošanas parkam jāizstrādā detālais plānojums, kurā jānosaka atsevišķu parku daļu aizsardzības režīms un izmantošanas funkcijas, labiekārtošanas un apsaimniekošanas pasākumi un aprobežojumi parka daļu izmantošanā.

1.1.4. Kapsētas

Kapsētas ir teritorijas, kas tiek izmantotas mirušo apglabāšanai un to piemiņas pasākumu rīkošanai.

Kapsētu attīstības mērķis ir nodrošināt iespējas apglabāt mirušo un vienlaicīgi sekmēt kapsētu kultūrvēsturiskās vides saglabāšanu un pilnveidošanu, attīstot kapsētas kā svarīgu pilsētas telpiskās struktūras elementu.

Pašvaldības politika kapsētu attīstībā:

- 1. Pašvaldība pilsētas administratīvajā teritorijā paredz paplašināt tikai Jaunciema, Bolderāja un Lāčupes kapsētas;**
- 2. Lai rastu iespēju mirušo apglabāšanai un pieminēšanai, pašvaldība paredz attīstīt kolumbārijus.**
- 3. Pašvaldības interesēs ir kapsētu teritoriju labiekārtošana un to kultūrvēsturiskās vides saglabāšana un uzturēšana, nodrošinot kapsētu estētiskā līmeņa paaugstināšanu.**

Plāna risinājuma apraksts

Pilsētas attīstības plānā kapsētas iekļaujas vienotā apstādījumu un dabas teritoriju sistēmā. Pilsētā ir šādas kapsētas:

1. Vecie Bolderāja kapi (daļēji slēgta kapsēta);
2. Jaunie Bolderāja kapi (atvērta kapsēta);
3. Lāčupes kapi (daļēji slēgta kapsēta);
4. Mārtiņa kapi (slēgta kapsēta);
5. Pleskodāles kapi (daļēji slēgta kapsēta);
6. Ziepniekkalna kapi (daļēji slēgta kapsēta);
7. Torņkalna luterāņu kapi (slēgta kapsēta);
8. Torņkalna pareizticīgo kapi (slēgta kapsēta);
9. Pokrova kapi (slēgta kapsēta);
10. Ivana kapi (daļēji slēgta kapsēta);
11. Ulbrokas kapi (daļēji slēgta kapsēta);

12. Matīsa kapi (daļēji slēgta kapsēta);
13. Raiņa kapi (daļēji slēgta kapsēta);
14. Brāļu kapi (slēgta kapsēta);
15. 1.Meža kapi (daļēji slēgta kapsēta);
16. 2.Meža kapi (daļēji slēgta kapsēta);
17. Miķeļa kapi (daļēji slēgta kapsēta);
18. Sarkandaugavas kapi (daļēji slēgta kapsēta);
19. Kalnu kapi (daļēji slēgta kapsēta);
20. Jaunie ebreju kapi (daļēji slēgta kapsēta);
21. Vecmīlgrāvja kapi (daļēji slēgta kapsēta);
22. Jaunciema kapi (atvērta kapsēta);
23. Juglas kapi (daļēji slēgta kapsēta);
24. Biķeru kapi (daļēji slēgta kapsēta).

Pilsētas attīstības plāns paredz teritoriāli paplašināt Bolderājas, Lāčupes un Jaunciema kapsētas. Kolumbāriju paredz izbūvēt Meža kapos un Matīsa kapos.

1.1.5. Mazdārziņi

Mazdārziņi ir mērķtiecīgi veidoti labiekārtoti un kopti augļu un sakņu dārzi iedzīvotāju atpūtas nodrošināšanai un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai pilsētā.

Mazdārziņu attīstības mērķis ir sekmēt īpašas apstādījumu formas saglabāšanu pilsētas vidē, kas nodrošinātu pilsētas iedzīvotājus ar ilglaicīgām atpūtas vietām un vienlaikus nodrošinātu apstādījumu teritoriju paplašināšanu un uzturēšanu pilsētā, izmantojot privāto un juridisko personu finansu līdzekļus.

Pašvaldības politika mazdārziņu attīstībā

- 1. Pašvaldība perspektīvā paredz būtiski samazināt mazdārziņu aizņemto platību pilsētas administratīvajās robežās, ilgstošā periodā saglabājot tikai tos dārziņus, kuriem ir liela kultūrvēsturiska vērtība un kur zemes**

izmantošanu citiem mērķiem traucē dažādi vides faktori (piemēram: applūšanas risks).

2. Mazdārziņi vietās, kur pilsētas attīstības plānā ir paredzēts cits zemes izmantošanas veids, tiek saglabāti kā mazdārziņi līdz teritorijas izmantošanai atbilstoši Attīstības plāna zonējumam.
3. Mazdārziņi var atrasties uz pilsētas, valsts, privāto un juridisko personu zemes. Mazdārziņus nevar privatizēt. Pašvaldība ar uz pašvaldības zemes esošajiem dārziņu lietotājiem slēdz nomas līgumu. Ilgstoši saglabājamo mazdārziņiem zemes nomas līgums var būt līdz 2018. gadam.
4. Pašvaldība sekmēs mazdārziņu saimniecības sakārtošanu pilsētā, izstrādājot mazdārziņu attīstības koncepciju un uz to balstītus saistošos noteikumus, kā arī piedalīsies saglabājamo mazdārziņu teritoriju vides kvalitātes uzlabošanā.

Plāna risinājuma apraksts

Attīstības plānā ilgstošā periodā paredzēts saglabāt šādus mazdārziņus:

1. Buļļu salas mazdārziņus (ģimenes dārziņu kooperatīvi: “Ezermala –S”, “Buļlupe”, “Buļļu sala”). Citas zemes izmantošanas iespējas te ierobežo applūšanas risks un atsevišķos gadījumos smakas piesārņojums no pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
2. Mūku purva mazdārziņus (ģimenes dārziņu kooperatīvi: “Rikšotāji”, “Tirdzniecības iekārtas”, “Ķegums”, lidosta “Rīga”, “Rūmava”). Citas zemes izmantošanas iespējas te ierobežo trokšņa piesārņojums no lidostas “Rīga”;
3. Kazas sēkļa mazdārziņus Lucavsalā. Citu zemes izmantošanas iespējas te ierobežo applūšanas risks un elektromāgnētiskais piesārņojums;
4. Lapeņu mazdārziņus Skanstes ielā. Minētajiem mazdārziņiem ir liela kultūrvēsturiskā vērtība un tiem ir svarīga nozīme – kā apstādījumiem, kas telpiski savieno pilsētas vēsturiskajā centrā esošos parkus ar Mežparku. Mazdārziņi te jāveido kā paraugdārzi.
5. Juglas mazdārziņi (ģimenes dārziņu kooperatīvs “Nektārs”). Citas zemes izmantošanas iespējas te ierobežo applūšanas risks.

Attīstības plāns nosaka, ka mazdārziņu teritorija ir publiski pieejama un izmantojama iedzīvotāju atpūtā un izglītībā.

Ilgstoši saglabājamām mazdārziņu teritorijām jāizstrādā to izmantošanas un labiekārtošanas projekts (detālais plānojums). Projekts jāizstrādā uz 1:2000 precizitātes topogrāfiskā plāna digitālā veidā 1992. gada LKS sistēmā, parādot tajā zemes gabalu juridiskās robežas, ielu sarkanās līnijas, pazemes/virszemes inženierkomunikācijas, ūdens notekas un meliorācijas sistēmu, ielu un ceļu tīklu, koplietošanas tualetes un atkritumu savākšanas laukumus.

1.1.6. Maģistrālo ielu un dzelzeļa joslu apstādījumi

Maģistrālo ielu un dzelzeļa joslu apstādījumi ir speciāli vides piesārņojuma (ķīmiskā un trokšņa) samazināšanai vai pilsētas tēla nolūkos veidoti apstādījumi ielu sarkanajās līnijās vai no brauktuves līdz apbūves līnijai un dzelzeļa aizsargjoslā.

Maģistrālo ielu un dzelzeļa joslu apstādījumu attīstības mērķis ir pilnveidot pilsētas ainavu, veidojot kokaugu daudzveidīgu stādījumu rindas vai grupas, kas spētu pretoties cilvēka radītai paaugstinātai slodzei un nodrošinātu dažādu apstādījumu veidu savstarpējo sasaisti un veicinātu vides piesārņojuma samazināšanos.

Pašvaldības politika maģistrālo ielu un dzelzeļa joslu apstādījumu attīstībā:

- 1. Viena no pašvaldības prioritātēm ir saglabāt apstādījumus gar maģistrālajām ielām un dzelzeļa līnijām, izvirzot mērķi, rast jaunu pieeju stādījumu veidošanā un kopšanā, kas paaugstinātu stādījumu izturību pret vides piesārņojumu un to nozīmi vides piesārņojuma samazināšanā.**
- 2. Pašvaldība veicinās zemes īpašnieku ieinteresētību stādījumu veidošanā gar maģistrālajām ielām un dzelzeļa joslu.**

Plāna risinājuma apraksts.

Rīgas teritorijas plānojumā nav parādītas ielas un dzelzeļa joslas, gar kurām jāveido maģistrālo ielu un dzelzeļa joslas apstādījumi. Tās ir parādītas apstādījumu un dabas teritoriju plānā un to robežas jāprecizē detālajos plānojumos.

Maģistrālo ielu un dzelzceļa joslas apstādījumi saglabājami un veidojami gar pilsētas teritorijā esošajām dzelzceļa līnijām un šādām maģistrālajām ielām: Maskavas ielu, Brīvības gatvi, A. Deglava ielu, Vienības gatvi, K.Ulmaņa gatvi, Lielirbes ielu, Lielvārdes ielu, Dzelzavas ielu, Ganību dambi, Skanstes ielu, Daugavgrīvas ielu, Dzirciema ielu, Viestura prospektu, Jūrmalas gatvi, Viestura prospektu un citām plānā parādītām ielām.

1.2. Dabas teritorijas

1.2.1. Meži

Mežs ir ekosistēma visās tās attīstības stadijās un tajā dominē koki, kuru augstums konkrētajā vietā var sasniegt vismaz septiņus metrus un kuru pašreizējā vai potenciālā vainagu projekcija ir vismaz 20 procentu no mežaudzes aizņemtās platības.

Pilsētas administratīvajās robežās **meža zemes tiek saglabātas ar mērķi**, lai nodrošinātu pilsētas apstādījumu un dabas teritoriju sasaisti ar piepilsētas mežiem un veicinātu bioloģiskās un ainaviskās daudzveidības saglabāšanu pilsētas teritorijā.

Pašvaldības politika mežu attīstībā:

- 1. Pašvaldības politika ir saglabāt mežu puduru un masīvu veselumu, nepieļaujot to fragmentāciju.**
- 2. Saglabāt mežu bioloģisko daudzveidību.**

Plāna risinājuma apraksts

Attīstības plāns paredz pilsētas administratīvajās robežās atsevišķiem meža masīviem un puduriem (Vecmīlgrāvī, Ķīšezera un Juglas ezera apkārtnē, Ziepniekkalnā, Dārziņos) saglabāt meža statusu.

Meža zemes tiek apsaimniekotas atbilstoši Rīgas Meža aģentūras izstrādātajiem apsaimniekošanas plāniem.

Mežā aizliegts ierīkot kailcirtes un te jāievēro aprobežojumi, kas noteikti meža aizsargjoslās ap pilsētām.

1.2.2. Ūdenstece un ūdenstilpnes

Ūdenstece un ūdenstilpnes veido pilsētas “zilo” struktūru. Tā ir viena no nozīmīgākajām vienojošām struktūrām kopējā pilsētas apstādījumu un dabas teritoriju telpiskajā struktūrā. Daugava ar attekām un pietekām, Juglas ezers, Ķīšezers un citas ūdenstece un ūdenstilpnes nodrošina pilsētas zemju drenāžu, iedzīvotāju atpūtas iespējas un nosaka pilsētas bioloģisko un ainavisko daudzveidību.

Rīgas attīstības plāns nosaka:

1. Rīgas Pilsētas attīstības departamentam jānosaka publiski pieejamās ūdenstece un ūdenstilpnes;
2. Iekārtot publiskās peldvietas Juglas ezerā pie Straždu muižas un Bergu ciemata, Bābelītes ezerā, Kleistu meža ūdenskrātuvē, Ķīšezera un Lucavsalā.
3. Strazdupītes, Mailes grāvja, Gaiļupītes, Mārupītes, Šmerļupītes, Dreiliņupītes, Sarkandaugavas upītes un Kilvena grāvja renovāciju: gultņu tīrīšanu un krastu sakopšanu. Lai nodrošinātu minēto darbu veikšanu, minēto upju aizsargjoslās līdz renovācijas darbu pabeigšanai, aizliegta jebkāda apbūve.
4. Rīgas Vides departamentam jānodrošina Rīgas pilsētas meliorācijas sistēmas attīstības koncepcijas ieviešanu.

1.2.3 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Rīgas pilsētā ir šādas Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktās īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) kategorijas:

- dabas parki;
- dabas liegumi.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju attīstības mērķis ir dabas daudzveidības saglabāšana pilsētā un ekotūrisma attīstības sekmēšana.

Plāna risinājuma apraksts

Dabas parks "Piejūra"

Dabas parka "Piejūra" statuss un robežas noteiktas ar MK noteikumiem Nr. 331. (28.09.1999.) "**Noteikumi par dabas parkiem**" un minēto noteikumu grozījumiem (MK noteikumi Nr. 267 (08.04.2004.)). Saistībā ar minētajiem noteikumiem dabas parks "Piejūra" ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) statusā. Dabas parkā sastopamās sugas un biotopi atbilst MK noteikumos Nr. 199 (28.05.2002.) "**Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) izveidošanas kritēriji**" noteiktajiem kritērijiem.

Dabas parkā teritorijas izmantošana un apsaimniekošana notiek atbilstoši dabas aizsardzības plāniem un uz to pamata izstrādātajiem un Ministra Kabineta apstiprinātajiem individuālajiem aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem. Pašreiz dabas parkā "Piejūra" teritorijas izmantošanu nosaka ar **Vides ministra 2004.gada 1. novembra rīkojumu Nr.349 apstiprinātais dabas aizsardzības plāns.**

Rīgas Domes Attīstības plāns ieteic no dabas parka "Piejūra" izslēgt šādas teritorijas:

1. Mangaļsalas un Saivas ielu krustojumam pieguļošās ne- meža zemes;
2. Daugavas labajam krastam pieguļošo teritoriju;
3. Aizsardzības ministrijas īpašumā esošās zemes.

Kā kompensācijas teritorijas izslēgtajām zemēm Rīgas Domes Attīstības plāns iesaka dabas parkā "Piejūra" iekļaut meža zemes Mangaļsalā un daļu no Spīlves pļavām.

Dabas liegumi

Ar MK noteikumiem Nr. 212. „**Noteikumi par dabas liegumiem**” (spēkā esoši no 23.06.1999.) Rīgas pilsētā noteikti 5 dabas liegumi un šo liegumu robežas:

1. Vakarbuļļi;
2. Krēmeri;
3. Daugavgrīva;
4. Vecdaugava;
5. Jaunciems.

Dabas liegumi "Vakarbulji" un "Daugavgrīva" ar MK noteikumiem Nr. 331. (28.09.1999.) "Noteikumi par dabas parkiem" un minēto noteikumu grozījumiem (MK noteikumi Nr. 267 (08.04.2004.) ir iekļauti dabas parkā "Piejūra".

Rīgas domes Attīstības plāns nosaka, ka:

1. Dabas liegumiem "Vecdaugava" un "Jaunciems" Rīgas Vides departamentam sadarbībā ar Vides ministriju jā sagatavo individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi un tie jā iesniedz apstiprināšanai Ministru Kabinetā;
2. Dabas liegumam "Krēmeri" Rīgas Vides departamentam jā izstrādā dabas aizsardzības plāns un sadarbībā ar Vides ministriju jā sagatavo individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi un tie jā iesniedz apstiprināšanai Ministru Kabinetā;
3. Dabas liegumos teritorijas izmantošana un apsaimniekošana notiek atbilstoši individuāliem aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem.

Mārupītes dabas parks

Ar Rīgas domes lēmumu 2004. gadā ir izveidots vietējās nozīmes Mārupītes dabas parks. Mārupītes dabas parkā teritorijas izmantošana un apsaimniekošana notiek saskaņā ar dabas parka apsaimniekošanas plānu.

Rīgas domes Attīstības plāns nosaka, ka Rīgas Vides departamentam sadarbībā ar Pilsētas attīstības departamentu jā izstrādā Mārupītes dabas parka attīstības plāns.

Mikroliegumi

Rīgas domes Attīstības plānā ir parādītas bioloģiski vērtīgas teritorijas, kur ir sastopamas retas un aizsargājamas augu un dzīvnieku sugas. Rīgas Domes Attīstības plāns tām nosaka:

1. Rīgas Vides departamentam sadarbībā ar Rīgas Meža aģentūru jā veic minēto teritoriju ekspertīze un jā nosaka to statuss (valsts nozīmes mikroliegums, vietējās nozīmes mikroliegums);
2. Līdz statusa noteikšanai nav pieļaujama minēto teritoriju transformācija citos zemes izmantošanas veidos.

1.3. Apbūve ar apstādījumiem

1.3.1. Publiskā apbūve ar apstādījumiem

Pilsētas attīstības plānā ir izdalītas atšķirīgas funkcionālās nozīmes (veselības aizsardzības, izglītības u.c.) teritorijas, kurās būtiska nozīme šo teritoriju pamatfunkciju nodrošināšanai ir kokaugu stādījumiem. Minētās teritorijas iekļaujas vienotā dabas un apstādījumu teritoriju telpiskajā struktūrā un nodrošina sasaisti starp atsevišķām apstādījumu un dabas teritorijām, kas kopumā sekmē vides piesārņojuma samazināšanos un pilsētas mikroklimata uzlabošanu.

Publiskās apbūves ar apstādījumiem vērtību nosaka tas, ka:

1. tās nodrošina apbūves pamatfunkciju (veselības aizsardzības, izglītības un audzināšanas) izpildi;
2. tās nosaka vietas arhitektonisko kompozīciju;
3. būtiski palielina kopējo apstādījumu platību konkrētā pilsētas vietā.

Publiskā apbūve ar apstādījumiem ir teritorijas, kuras tiek izmantotas publiskiem mērķiem (veselības aizsardzības, izglītības, kultūras, reliģiskiem, tūrisma), un kurās apstādījumiem ir būtiska funkcionāla, kultūrvēsturiska, ekoloģiska vai ainaviska nozīme.

Publiskās apbūves ar apstādījumiem teritorijas attīstības mērķis ir saglabāt pilsētas kultūrvēsturiskas un ekoloģiskās vērtības, vienlaicīgi palielinot šo teritoriju nozīmi pilsētas vides kvalitātes paaugstināšanā.

Pašvaldības politika publiskās apbūves ar apstādījumiem teritorijās ir:

1. **Sekmēt publiskās apbūves ar apstādījumiem izmantošanu iedzīvotāju veselības paaugstināšanā, izglītībā un atpūtā;**
2. **Ar ekonomiskiem, kontroles un citiem līdzekļiem veicināt kultūrvēsturisko un ekoloģisko vērtību saglabāšanu.**

Plāna risinājuma apraksts

Rīgas domes Attīstības plāns nosaka, ka:

1. Publiskās apbūves ar apstādījumiem apstādījumi ir publiski pieejami, izņemot gadījumus, kad pieejamību jāierobežo saistībā ar apbūves funkciju;

2. Publiskās apbūves ar apstādījumiem teritorijās nav pieļaujama stādījumu platības samazināšanās;
3. Publiskās apbūves ar apstādījumiem teritorijās jauna apbūve pieļaujama tikai esošās publiskās apbūves funkcijas nodrošināšanas vajadzības gadījumos;
4. Koku nociršana pieļaujama tikai tad, ja tie kļūst bīstami cilvēka veselībai un dzīvībai vai arī ietekmē ēkas konstrukciju un arhitektūru. Koku nociršana jāsaskaņo atbilstoši Rīgas Domes saistošajiem noteikumiem;
5. Apstādījumu plānojumu un augu sortimentu nosaka objekta novietojums pilsēt būvnieciskajā struktūrā, ēkas arhitektūra un funkcija.

1.3.2. Apbūve meža parkā

Apbūves meža parkā attīstības mērķis ir nodrošināt pilsētas iedzīvotājus un viesus ar augstas kvalitātes dzīves vidi, vienlaicīgi sekmējot dabiski izveidojušos kokaudžu saglabāšanu, kas būtiski nemazina vides kvalitāti pilsētā kopumā.

Rīgas pilsētā vēsturiski tradicionāla ir apbūve meža parkā, kurā viengimeņu un divgimeņu dzīvojamās mājas izvietotas mežā, saglabājot kokaudzi. Šādas apbūves veids Mežaparkā ir iekļauts Valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminēkļu sarakstā. Rīgas domes Attīstības plāns dabas aizsardzības un citu zemes izmantošanas aprobežojumu kompensācijas nolūkos pieļauj transformēt meža zemes apbūves zemēs.

Plāna risinājuma apraksts

Rīgas domes Attīstības plāns nosaka, ka:

1. Apbūves meža parkā veids saglabājams Mežaparkā;
2. Jauna apbūve meža parkā attīstība pieļaujama Bolderājas meža masīvā, Daugavgrīvā ārpus dabas parka "Piejūra" robežām, Kleistu mežā, Juglas mežā; Vecdaugavā starp Vecāķu prospektu un dzelzceļu.
3. Attīstot jaunu apbūvi mežaparkā, nav pieļaujama meža masīvu fragmentācija. Jaunajās apbūves meža parkā teritorijās tiek noteikts minimālā zemes gabala platība 2500 m².

1.3.3. Rekreācijas, tūrisma un sporta infrastruktūras apbūves teritorijas

Nozīmīga loma iedzīvotāju atpūtā un izglītībā ir rekreācijas, tūrisma un sporta apbūves teritorijām. Lai nodrošinātu minēto funkciju izpildi, svarīga nozīme ir apstādījumiem. Tie uzlabo konkrētas vietas mikroklimatu un gaisa kvalitāti. Rīgas pilsētas Attīstības plānā rekreācijas, tūrisma un sporta infrastruktūras apbūves teritorijas ieņem nozīmīgu vietu pilsētas apstādījumu un dabas teritoriju telpiskajā struktūrā.

1.3.4. Dzīvojamā apbūve ar plašu pagalmu apstādījumiem

Rīgas attīstības plānā ir parādītas dzīvojamās apbūves teritorijas, kur vēlams saglabāt plašus pagalmus ar apstādījumiem. Šādu **teritoriju attīstības mērķis** ir radīt iedzīvotājiem estētiski pievilcīgu ārtelpu, kā arī vietās, kur pilsētas mikrorajonos trūkst publiski pieejami parku un meža parku, ilglaicīgas atpūtas un brīvā laika pavadīšanas vietas un vienlaicīgi sekmētu vides kvalitātes paaugstināšanu pilsētā kopumā.

Pašvaldības politika pagalmu apstādījumu attīstībā:

- 1. Saglabāt un attīstīt publiski pieejamus pagalmu apstādījumus vietās, kur atrodas izglītības iestādes (skolas, bērnudārzi u.c.) vai arī, kur dzīvojamo rajonu tuvumā (20 min. gājiena attālumā) nav pieejami parki un meža parki;**
- 2. Publiski pieejamos plašajos pagalmos nodrošināt, ka:**
 - Pagalma labiekārtošana notiek tikai pēc visam pagalmam, neskatoties uz to īpašuma piederību, kopēja būvprojekta, kura izstrādāšanā piedalījies sertificēts ainavu arhitekts;**
 - Pagalma attīstībā tiek ievērotas dažādu iedzīvotāju sociālo grupu (bērnu, jauniešu, vecāku cilvēku, invalīdu) intereses.**

Plāna risinājuma apraksts

Apstādījumu un dabas teritoriju plānā ir parādīti pagalmi, kuros nav pieļaujama jauna apbūve, izņemot publiskās funkcijas nodrošināšanai. Šajos pagalmos priekšroka dodama iedzīvotāju ilglaicīgas atpūtas iespēju nodrošināšanai un kvalitatīvu stādījumu veidošanai.

2. Priekšlikumi apbūves noteikumiem

2.1. Definīcijas

1. Ieslēgt definīciju sarakstā vai precizēt:

Apdobe – apstādījumu augu nosegtā platība, kuru iezīmē lapotnes ārmalas vertikālā projekcija uz zemes un kas nosacīti sakrīt ar uzsūcošo sakņu ārējo zonu augsnē.

Apstādījumi – mērķtiecīgi labiekārtotas un regulāri koptas teritorijas ar speciāli veidotiem stādījumiem vai/jeb zālienu dažādu funkciju (ainavas veidošanas, ekoloģisko, rekreācijas) nodrošināšanai pilsētā. Apstādījumi ietver šādus apstādījumu veidus: mežparkus, parkus, skvērus, priekšdārzus, ielu un dzelzceļa joslu apstādījumus (alejas, bulvārus, joslu veidu apstādījumus), krastmalu joslas apstādījumus, nogāžu nostiprinājumus, pagalmu un būvju apstādījumus.

Apstādījuma elementi – stādījumi, labiekārtojuma elementi un zāliens.

Apstādījumu un dabas teritorijas ir dažādu funkciju (ekoloģisko, rekreācijas, pilsētas tēla veidošanas) nodrošināšanai saglabātas vai speciāli izveidotas ar augiem apaugušas vai apaudzētas teritorijas.

Apstādījumu rekonstrukcija – apstādījumu teritoriālās struktūras, funkcijas, plānojuma vai augu sortimenta izmaiņšana tai pašā vai izmainītā platībā pēc jauna projekta.

Apstādījumu renovācija – apstādījumu teritoriālās struktūras, funkcijas, plānojuma vai augu sortimenta atjaunošana pēc sākotnējā (vēsturiskā) projekta.

Brīvā (zaļā) teritorija – zemesgabala neapbūvētā platība, kurā neietilpst stāvvietu, ceļu, ūdens baseinu un citu labiekārtojuma elementu platības. To raksturo ar brīvās teritorijas procentu no zemesgabala platības.

Dabas parks-ir teritorijas, kas pārstāv noteikta apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības un kas ir piemērotas sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai.

Dabas liegumi ir cilvēka darbības mazpārveidotas vai dažādā pakāpē pārveidotas dabas teritorijas, kas ietver īpaši aizsargājamās savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamās biotops.

Ēku un būvju apstādījumi –ar ēkas arhitektūru un izmantošanu saskaņoti, ņemot vērā ēkas novietojumu, speciāli veidoti apstādījumi ēkas un būves zemesgabalā.

Ielu un dzelzceļa joslu apstādījumi – speciāli veidoti un kopti apstādījumi ielas un dzelzceļa sarkanās līnijas robežās vai tās sadalošā joslā.

Mežs ir ekosistēma visās tās attīstības stadijās un tajā dominē koki, kuru augstums konkrētajā vietā var sasniegt vismaz septiņus metrus un kuru pašreizējā vai potenciālā vainagu projekcija ir vismaz 20 procentu no mežaudzes aizņemtās platības, kura aizņem lielāku platību par 0,1 ha.

Meža parks ir atšķirīga labiekārtojuma līmeņa publiskās izmantošanas (atpūtas, sporta, tūrisma) ar kokaudzi apauguši zemes nogabali, kuros apbūve pieļaujama tikai parka pamatfunkciju nodrošināšanai.

Mikroliegums – teritorija, kas noteikta, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālām zonām to nenodrošina.

Laukums – valsts un pilsētas dažādu pasākumu norises nodrošināšanai, iedzīvotāju atpūtai un pilsētas telpiskās struktūras dažādošanai izveidota telpiski ierobežota labiekārtota teritorija ar vai bez apstādījumiem.

Pagalma apstādījumi – iedzīvotāju atpūtā izmantojami un/vai ārtelpas estētiskās un ekoloģiskās vērtības paaugstināšanas nolūkos izveidoti un labiekārtoti apstādījumi vai atsevišķi apstādījuma elementi pagalmos.

Parki ir pēc projekta veidoti publiskie apstādījumi ar augstu labiekārtošanas līmeni, stādījumu, mazo arhitektūras formu un teritorijas izmantošanas iespēju (klusā un aktīvā ilglaicīgā atpūta, izglītība) daudzveidību, lielu estētisko, sanitāri higiēnisko un rekreācijas nozīmi un kuru uzturēšanai nepieciešama stādījumu regulāra kopšana un atjaunošana.

Priekšdārzs – īpaši veidoti, ar ēkas arhitektūru kompozicionāli un stilistiski vienoti apstādījumi (norobežoti vai nenorobežoti ar žogu) starp ēkas fasādi un ielas fronti, kas raksturā kopīgi visai ielai vai atsevišķam kvartālam.

Skvērs – iedzīvotāju īslaicīgas atpūtas nodrošināšanai vai pilsētas telpiskās struktūras dažādošanai izveidoti telpiski ierobežoti nelieli labiekārtoti apstādījumi.

2. Izslēgt no definīciju saraksta

Atmata

Būtisks piesārņojums

Pļavas

Sabiedriskie zaļumi

2.2. Augsnes virskārtas un koku saglabāšana

1. Teritorijas izmantošanā jānodrošina auglīgā augšņu slāņa un esošo koku saglabāšana. Lai to nodrošinātu:

- Kokaugiem apdobē augsnes līmeņa maiņa pieļaujama tikai 30 cm biezā augsnes slānī, pie sakņu kakla saglabājot iepriekšējo līmeni;
- Ierīkojot vai remontējot pazemes komunikācijas, bez saskaņošanas ar Vides departamentu atļauts veikt rakšanas darbus tikai kokaugu tiešā tuvumā (kokiem līdz 15 cm diametrā - ne tuvāk par 2 m, resnākiem kokiem – ne tuvāk par 3 m) ne dziļāk par 30 cm.
- Apstādījumos augošiem kokiem jānodrošina apdobe. Minimālais apdobes malas attālums no koka stumbra mizas ir 1,5 m, bet no krūma vai grupas malējā krūma ass – 1m. Ielu apstādījumos apdobes platums var tikt samazināts – kokiem 0,75 m un krūmiem 0,5 m, noklājot to ar caurumotu metāla plākšņu, eko – bruģa, oļu vai citiem segmateriāliem, kas novērš nomīdīšanu, sablīvēšanu un nodrošina gaisa un ūdens apmaiņu augsnē.
- Kokiem, kas traucē transporta kustību, brauktuvju un ielu pārredzamību un transporta novietošanu, gājēju kustību, rada noēnojumu zemākajos daudzdzīvokļu dzīvojamu māju stāvos, kā arī traucē ēku būvniecību un rekonstrukciju, pieļaujama vainaga veidošana, pirms tam to saskaņojot ar Rīgas domes Vides departamentu.

- Veicot būvniecības, kravu transportēšanas un citus ar teritorijas izmantošanu saistītus darbus, jānodrošina, lai netiktu bojāta koku sakņu sistēma un stubrs.
 - Koku likvidācija pieļaujama, ja tie rada draudus iedzīvotāju veselībai un dzīvībai, satiksmes drošībai, ēkām un būvēm, apstādījumu rekonstrukcijas un renovācijas nolūkos un mainot zemes izmantošanas veidu. Koku likvidācija jāaskaņo ar Rīgas domes Vides departamentu, saņemot no tā rakstisku atļauju.
2. Augsnes sega pēc būvniecības pabeigšanas jāatjauno. Augsnes segas atjaunošanā un mulcēšanā pieļaujams izmantot tikai augsnes substrātu, kas atbilst LR MK noteikumos Nr. 388. (2003.07.15.) noteiktajām augsnes vides kvalitātes prasībām.
 3. Ar Rīgas domes saistošajiem noteikumiem noteiktajiem aizsargājamiem un vērtīgajiem kokiem tiek noteikta aizsargjosla 10 m no koka stumbra. Aizsargjoslā nav pieļaujama izbūve.

2.3. Apstādījumu un dabas teritorijas

6.9.1.

DEFINĪCIJA

Apstādījumu un dabas teritorijas ir dažādu funkciju (ekoloģisko, rekreācijas, pilsētas tēla veidošanas) nodrošināšanai saglabātas vai speciāli izveidotas, ar augiem apaugušas vai apaudzētas teritorijas. Apstādījumu un dabas teritorijas ietver šādus teritorijas izmantošanas veidus: mežus, mežaparkus, parkus, skvērus, ielu un dzelzceļa joslu apstādījumus (alejas, bulvārus, joslu veidu apstādījumus), krastmalu joslas apstādījumus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

ATĻAUTĀ IZMANTOŠANA

6.9.2. MEŽI

- (1) Meža zemēm Rīgas pilsētas administratīvajās robežās galvenā funkcija ir vides kvalitātes nodrošināšana un nav pieļaujama mežu zemju transformācija citos zemes izmantošanas veidos un kailciršu ierīkošana;

- (2) Meža zemes apsaimniekošana notiek atbilstoši meža apsaimniekošanas plāniem un tajās jāievēro aprobežojumi, kas noteikti meža aizsargjoslās ap pilsētām.

6.9.3. MEŽA PARKI

- (1) Meža parki ir atšķirīga labiekārtojuma līmeņa publiskās izmantošanas (atpūtas, sporta, tūrisma) ar kokaudzi apauguši zemes nogabali, kuros apbūve pieļaujama tikai parka pamatfunkciju nodrošināšanai.
- (3) Meža parka teritorijā var būt mikroliegumi.
- (4) Pirms meža zemes transformācijas meža parkā jāizstrādā meža parka apsaimniekošanas plāns, kurā jānosaka konkrēta zemesgabala funkcionālā izmantošana un apsaimniekošana, kā arī rīcības ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai.
- (5) Pirms meža parka labiekārtošanas elementu izbūves jāizstrādā parka detālais plānojums.

6.9.4. PARKI UN SKVĒRI

- (1) **Parki un skvēri** ir pēc projekta veidoti publiskie apstādījumi ar augstu labiekārtošanas līmeni, stādījumu, mazo arhitektūras formu un teritorijas izmantošanas iespēju (klusā un aktīvā ilglaicīgā atpūta, izglītība) daudzveidību, lielu estētisko, sanitāri higiēnisko un rekreācijas nozīmi un kuru uzturēšanai nepieciešama stādījumu regulāra kopšana un atjaunošana.
- (2) Parkos un skvēros aizliegta virszemes un pazemes autostāvvietu būvniecība, ja detālajā plānojumā nav noteikts citādi;
- (3) Parkos un skvēros aizliegta stacionāru būvju būvniecība, izņemot gadījumus, kad ēka nepieciešama parku un skvēru apsaimniekošanai;
- (4) Parku un dārzu teritorijas kopējā bilancē apzaļumotām teritorijām jābūt ne mazāk par 70% (LBN 100 p.5.7);
- (5) Parkos tiek pieļauta pagaidu būvju (vasaras kafejnīcu, kiosku) būvniecība, ja tās dabiski iekļaujas parka ainavā un nerada paaugstinātu slodzi uz stādījumiem un nav pretrunā ar parka izmantošanas mērķiem;

- (6) Parkos un skvēros nav pieļaujama lielu atrakcijas kompleksu uzstādīšana;
- (7) Pirms parku un skvēru rekonstrukcijas jeb renovācijas jāizstrādā parka vai skvēra rekonstrukcijas jeb renovācijas projekts.

6.9.5. IELU UN DZELZCEĻA JOSLU APSTĀDĪJUMI

- (1) **Ielu un dzelzceļa joslu apstādījumi** ir speciāli veidoti apstādījumi ielu sarkanajās līnijās un dzelzceļa aizsargjoslā vai arī līdz būvlaidei, vides piesārņojuma (ķīmiskā un trokšņa) samazināšanai.
- (2) Ielu un dzelzceļa joslas apstādījumos aizliegta virszemes objektu būvniecība, izņemot gadījumos, kad tas nepieciešams satiksmes drošības nodrošināšanai.
- (3) Ielu rekonstrukcijas projektā jābūt paredzētai arī ielu apstādījumu rekonstrukcijai vai renovācijai.
- (4) Vienlaicīgi ar ielu rekonstrukciju jāveic arī ielu apstādījumu rekonstrukcija.

6.9.6. KRASTMALU JOSLAS APSTĀDĪJUMI

- (1) **Krastmalu joslas apstādījumi** ir stādījumu vai dabiski izveidojusies augu segas aizņemtā teritorija Rīgas ūdensteču un ūdenstilpju krasta joslā.
- (2) Lai nodrošinātu iedzīvotāju piekļūšanu ūdenstecēm un ūdenstilpēm, aizsargātu tās pret vides piesārņojumu, kā arī nodrošinātu bioloģisko un ainavisko daudzveidību pilsētā, krastmalas joslas apstādījumi ir neapbūvējama, izņemot:
 - tūrisma un atpūtas objektus;
 - iedzīvotāju drošības nodrošināšanas objektus;
 - vides kvalitātes nodrošināšanas objektus.
- (3) Krastmalu joslas apstādījumos jāievēro "Aizsargjoslu likuma" (02.25.1997., grozījumi 21.02.2002. un 19.06.2003.) prasības un ezeru apsaimniekošanas noteikumi.

6.9.7. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Rīgas pilsētā ir šādas Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktās īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪĀDT) kategorijas:

- dabas parki;
- dabas liegumi;
- mikroliegumi.

DABAS PARKI

- (1) Rīgas pilsētas teritorijā ir šādas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas parki:
 - dabas parks “Piejūra” (valsts nozīmes);
 - Mārupītes dabas parks (vietējās nozīmes).
- (2) Dabas parka “Piejūra” statuss un robežas noteiktas ar MK noteikumiem Nr. 331. (28.09.1999.) “**Noteikumi par dabas parkiem**” un minēto noteikumu grozījumiem (MK noteikumi Nr. 267 (08.04.2004.)). Saistībā ar minētajiem noteikumiem dabas parks “Piejūra” ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) sarakstā.
- (3) Dabas parkā “Piejūra” teritorijas izmantošana un apsaimniekošana notiek atbilstoši dabas aizsardzības plānam un uz to pamata izstrādātajiem un Ministru Kabineta apstiprinātajiem individuālajiem aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem.
- (4) Mārupītes dabas parkā teritorijas izmantošana un apsaimniekošana notiek atbilstoši Rīgas Domē apstiprinātajiem dabas aizsardzības plānam.
- (5) Dabas parkā dabas parka funkciju nodrošināšanas vajadzībām pieļaujama izbūve.

DABAS LIEGUMI

- (1) Ar MK noteikumiem Nr. 212. „**Noteikumi par dabas liegumiem**” (spēkā esoši no 23.06.1999.) Rīgas pilsētā noteikti 5 dabas liegumi un šo liegumu robežas:
 - Vakarbulji;
 - Krēmeri;
 - Daugavgrīva;
 - Vecdaugava;

□ Jaunciems.

- (2) Dabas liegumos teritorijas izmantošana un apsaimniekošana notiek atbilstoši dabas aizsardzības plānam un uz to pamata izstrādātajiem un Ministru Kabineta apstiprinātajiem individuālajiem aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem.
- (3) Dabas liegumos nav pieļaujama izbūve.

MIKROLIEGUMI

- (1) Rīgas attīstības plānā (2006.-2018) ir parādītas potenciālās mikroliegumu teritorijas.
- (2) Vides departamentam sadarbībā ar Rīgas Meža aģentūru jāveic minēto teritoriju ekspertīze un jānosaka to statuss un izmantošana (valsts nozīmes mikroliegums, vietējās nozīmes mikroliegums, apstādījumu un dabas teritorija);
- (3) Līdz statusa noteikšanai nav pieļaujama minēto teritoriju transformācija citos zemes izmantošanas veidos un apbūve.

6.9.8. MAZDĀRZIŅI

- (1) Mazdārziņi pilsētā kā pagaidu zemes izmantošanas veids tiek saglabāts vietās, kur pastāv teritorijas applūšanas risks vai arī tiem ir svarīga nozīme pilsētas kultūrvēsturiskās vides saglabāšanā.
- (2) Mazdārziņu izmantošanu nosaka Rīgas domes saistošie noteikumi.
- (3) Mazdārziņos nav pieļaujama stacionāra apbūve.

6.10. ŪDENSTECES UN ŪDENSTILPES

DEFINĪCIJA

Ūdensteces un ūdenstilpes nozīmē to akvatoriju un tām pieguļošo teritoriju, kas regulāri applūst.

6.10.1. ATĻAUTĀ IZMANTOŠANA

- (1) Ezeru izmantošanu nosaka Rīgas domes apstiprinātie ezeru apsaimniekošanas noteikumi.

- (2) Ūdens akvatorijā nav pieļaujama apbūve, izņemot gadījumus, kad detālajā plānojumā noteikts citādāk.

6.10.2. CITI NOTEIKUMI

- (1) Upju un ezeru krastu līniju izmainīt tikai krastu nostiprināšanai, lai novērstu to tālāku eroziju. Krasta nostiprināšana ir pieļaujama tikai pēc apstiprināta un saskaņota projekta.
- (2) Krastu līnija ir brīvi pieejama. Gar privāto ūdeņu krastiem piekrastes tauvas josla ir 4 m plata un pārējiem ūdeņiem 10 m plata, kurā nedrīkst izvietot būves un žogus. Izņēmums ir ostu un muižu teritorijas.
- (3) Aizsargjoslu platums ūdensobjektiem Rīgā ir ne mazāk kā 10 metrus plata josla katrā krastā, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošās apbūves dēļ, vai arī, ja krastu veido vienlaidus dambis. Juglas un Ķīšezeram aizsargjosla ir ne mazāk kā 20 metrus plata josla. Aizsargjosla nav noteikta Daugavai Rīgas brīvostas teritorijā. Tā jānosaka Rīgas brīvostas attīstības plānā.
- (4) Rīgas domes attīstības plāns (2006.- 2018.) paredz Strazdupītes, Mailes grāvja, Gaiļupītes, Mārupītes, Šmerļupītes, Dreiliņupītes, Sarkandaugavas upītes un Kilvena grāvja renovāciju: gultņu tīrīšanu un krastu sakopšanu. Lai nodrošinātu minēto darbu veikšanu minēto upju aizsargjoslās, līdz renovācijas darbu pabeigšanai, aizliegta jebkāda apbūve.